Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Psykiatri och Samverkan
Andreas Falk

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2026-02-04

HSN 2025-0761

Psykiatriutskottet

Svar på skrivelse från Hannah Dahlbäck (V) om behovet av att planera för ett övertagande av specialistpsykiatrisk öppenvård i egen regi

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden föreslår Hannah Dahlbäck (V) att hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att skyndsamt utreda hur Stockholm läns sjukvårdsområde (SLSO) kan ta emot en utökad beställning av psykiatrisk vård i de upphandlade geografiska områdena. Föreslås även att förbereda SLSO på att överta den psykiatriska vården i de upphandlade områdena när tidsperioden för avtalen löper ut.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse från Hannah Dahlbäck (V)

Förslag till beslut

Psykiatriutskottet beslutar följande:

Skrivelsen om behovet av att planera för ett övertagande av specialistpsykiatrisk öppenvård i egen regi anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Region Stockholm har genomfört en upphandling avseende psykiatrisk specialistvård för vuxna i öppenvård med geografiskt områdesansvar. Tilldelningsbeslut togs i psykiatriutskottet den 10 april 2024 och driftstart för de nya vårdavtalen var den 1 september 2025.

I mars 2024 fattade regionfullmäktige beslut om förändrad styrning av den egenägda vårdproduktionen och centrumbildningarna. Syftet med

förändringen är att förenkla styrningen av den vård som drivs i Region Stockholms regi och att stärka samverkan.

Överväganden
Beställaren kommer löpande följa upp de upphandlade leverantörernas utförande av uppdraget i syfte att kontrollera att leverantören uppfyller sina åtaganden enligt avtalet. Beställaren följer upp besöksutveckling, ekonomi, medicinsk kvalitet, patientsäkerhetsaspekter, leverantörens uppfyllande av uppställda krav på väntetider och öppettider samt leverantörens uppfyllande av andra krav i avtalet. Dialogen med vårdgivarna kommer att ske löpande och samordnat.

Uppföljningen syftar även till att utgöra underlag för utveckling och förbättring av kvaliteten. För att underlätta uppföljningen av kvalitet inom den psykiatriska specialistvården i Stockholm har förvaltningen utvecklat ett verktyg för att följa resultat på kvalitetsindikatorer med jämförelser mellan vårdgivare och över tid. Förvaltningen genomför också regelbundet så kallade kvalitetsdialoger där vårdgivarna samlas för att gemensamt diskutera goda exempel och förbättringsmöjligheter inom för psykiatrin centrala fokusområden.

Leverantören ska aktivt medverka vid de uppföljningsåtgärder som beställaren företar och därvid följa beställarens anvisningar.
Beställaren har rätt att när som helst under avtalsperioden genomföra uppföljningsmöten i syfte att följa upp leverantörens utförande av uppdraget samt att genomföra fördjupad uppföljning i syfte att kontrollera och följa upp att leverantören uppfyller sina åtaganden enligt avtalet.

Hälso- och sjukvårdsdirektören har fått i uppdrag att återkomma till psykiatriutskottet med uppföljningar under de första två åren avseende den upphandlade psykiatriska öppenvården. Uppföljningarna ska belysa hur kvalitetskraven i upphandlingen följs och efterlevs och hur tillgängligheten till vården påverkats för patienterna.

Om leverantören brister i uppfyllandet av sina åtaganden enligt avtalet har beställaren rätt att begära att leverantören vidtar rättelse för att avhjälpa bristen. Avhjälps inte bristen senast vid den tidpunkt som angivits har beställaren rätt att kräva att leverantören utger vite.

Beställaren har rätt, men ingen skyldighet, att säga upp hela eller delar av avtalet till omedelbart upphörande om leverantören gör sig skyldig till väsentligt brott mot avtalet och inte vidtagit rättelse inom trettio dagar från

mottagande av beställarens anmodan. Avtalet får sägas upp till omedelbart upphörande utan iakttagande av den föreskrivna fristen om trettio dagar om omständigheterna är sådana att rättelse inte är möjlig.

Det finns möjlighet att utöka uppdraget till den psykiatri som bedrivs i regionens egen regi av Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO). Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har tagit kontakt med SLSO och det finns kapacitet att ta emot en ökad beställning om det skulle bli nödvändigt. Ordningen för hur det ska gå till har förändrats jämfört med innan 2026. Tidigare tecknades en överenskommelse med egen regi för ett eller flera år. Från 2026 ges uppdrag i budget där vårduppdraget beskrivs kort och där preciseras även kommande beställning i volymer och priser. Det finns möjlighet att justera beställningen för innevarande år i samband med avstämningen av första kvartalet. Eventuella ändringar beslutas då i ett särskilt avstämningsärende.

Förslag till uppdrag och beställning i budget arbetas fram inom ramen för den så kallade samberedningen som är en del av den nya styrmodellen av egen regi. Samberedningen har organiserats genom ett antal uppdragsspecifika samberedningsgrupper. En av dessa ansvarar för den psykiatriska vården.

Den psykiatriska uppdragsspecifika samberedningsgruppen kommer att träffas en gång månaden för uppföljning och för att kunna ta fram förslag till eventuella förändringar av uppdrag och beställning under innevarande år eller inför kommande budget. Uppdragsspecifika samberedningsgruppen rapporterar sina förslag till hälso- och sjukvårdsförvaltningens och SLSO:s gemensamma samberedningsgrupp.

Om uppföljningen av de upphandlade avtalen skulle visa att de inte klarar att leverera den vård som är beställd eller om beställningen visar sig otillräcklig, kan behovet av en ökad beställning beredas inom ramen för den beskrivna samberedningsprocessen.

När den första tidsperioden av de upphandlade avtalen löper ut kommer hälso- och sjukvårdsförvaltningen utifrån den samlade uppföljning ta fram förslag på om avtalen ska förlängas eller inte. Detta är en process som inleds i god tid och politiskt beslut om förlängning behöver fattas ett år innan avtalen löper ut. Skulle det politiska beslutet bli att inte förlänga avtalen, vidtar en process inom ramen för samberedningen där den egna regin förbereds för ett övertagande i det geografiska området den upphandlade leverantören bedrivit vård.

Politiskt beslut kan fattas om att inte förlänga avtalen, men samtidigt besluta om att genomföra en ny upphandling av nuvarande upphandlat geografiskt område eller nytt geografiskt område. Vid ett sådant beslut om ny upphandling skulle förberedelse behövas för att egen regi ska kunna ta över vården till dess att ny upphandling har genomförts och en ny leverantör har startat upp verksamheten. Det är inte möjligt för SLSO att ta över vården i de upphandlade områdena, utan att de upphandlade avtalen sagts upp, men SLSO kan ges ett utökat uppdrag för att på andra sätt förstärka vårdutbudet om det behovet finns.

Anders Ahlsson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Christoffer Bernsköld
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Anders Ahlsson, 2026-02-04